

Vit vilja finna loysnir

Til seinasta lögtingsval ferdi tjóðveldisfl. og til deils fólkaf. fyrri størsta partin agitátiónina upp á EEC-málið har samgongufl. og helst javnaðarfl. bleiv lagdur undir at vilja lumpa Føroya fólk, og tjóðveldisfl. segði bart út, at vit vóru limir av

EEC. Eftir valgið komu samgonguflokkarnir so at standa einsamallir um at fremja ting-samtyktir, ið undir ábyrgd kundu føra til loysn í hesum týðandi máli, meðan andstøðuflokkarnir mest sum hopaðu undan, og soleiðis hevur leikur farið fyrri

størsta partin av hesum val-skeiði, intil tað hepnadist ábyrgdaflokkunum undir leiðslu javnaðarmanna at fáa í lag ta handilsavtalu, sum allir flokkar nú lovprisa og vilja kanna sær æruna av.

Blaðið 14. Sept. hevur nú

uppendur valgið gjørt rættiliga nógv burtur úr pristalsviðgerðini av arbeiðsmannaløn. Sum

kunnugt legði Jákup Lindenskov fyrri landsstýrið fram uppskot um at pristalsviðgerðin av arbeiðsmannaløn, sum

frammanundan hevði verið 1,15, nú skuldi verða 1,30 fyrri hvørt pristalsstig oman fyrri 100, og svarar hetta til ein lónarbata upp á 1,20 kr. pr. tíma. Grundin til at eg dragi hetta málið fram er fyrri at vísa á tann »vælvilja«, tjóðveldisflokkurin í veruleikanum hevur móti arbeiðsmannaløn, tí undir fyrstu viðgerð av hesum máli, málbar Erlendur Paturson seg nakað soleiðis, at hann bað landsstýrið kasta henda lónarbata upp á 1,20 kr. pr. tíma í pappirskurvina og heldur biða við at gera nakað við henda spurning til nevndin, sum arbeiðir við nýggjum pristali, varð liúg við arbeiði sítt. Tað er upplýst fyrri mær, at hetta arbeiði hevur staðið uppá í umleið 10 ár, og tað fer kanska at ganga long tíð enn, og imeðan heldur formaður tjóðveldisflokksins, at arbeiðsmenn saktans kunna biða við at fáa lónarbata; men eftir at Erlendur Paturson við hesum úttalisi hevði víst sín »sanna vilja« móti arbeiðarafjöldini, mátti finnast upp á ráð, og tað var hitt nógv umrødda uppskotið upp á 1,9, sum so kom fram.

Tá so uppskotið frá landsstýrinum um lónarbata upp á 1,20 kr. pr. tíma við 2. viðgerð varð samtykt til at koma í gildi frá 1. dec. iár, var tað onkur, sum skjeyt upp, at arbeiðsmenn skuldu ikki fáa 200 kr. aftrat til jóla, og setti tí onkur tjóðveldis-maður fram uppskot saman við øðrum um, at lónarbatin skuldi ikki fáa gildi fyrr enn næsta ár.

Henda broyting í lón arbeiðsmanna er hóast alt ein bati, og hetta sýnir, at tað eru menn, sum hava vilja til at greiða spurningar, sum kunna gagna fólkinum, heldur enn at gera sum summir bert at nýta mál sum hetta til ósing og rumbul og í veruleikanum onga loysn at vilja fremja.

Annars kann vera víst til, at í hesum valskeiði er frittárlønir hækkað úr 7% til 9,5% og frittárløn longd úr 3 upp í 4 vikur. 1. januar 1965 var pristalið 433 og arbeiðslønin 5,95 kr., meðan pristalið pr. 1. jan. 1974 var 801 og arbeiðsmannalønin 17,34 kr., og hetta visir, at meðan pristalið er hækkað við 85%, so er lønin hækkað við umleið 192% frá 1965 til 1974.

Viðvikandi minstulønini hjá mynstraðum fiskimonnum er eisini bati hendur umframt pristalshækkingar, og teir, sum sigla við flaktrolarum, fáa nú pristilskot.

Pristilskotið, sum útróðrarmenn fáa, bleiv stutt eftir valgið í 1970 sett soleiðis, at tað mátti ikki fara niður um 15 oyru pr. kg. Um so var, at henda samtykt ikki varð gjørd, so hevði pristilskotið helst verið fallið burtur, tí tað var skipað soleiðis, at um fiskaprisurin hækkaði eitt vist, so fall tilskotið eitt vist oyrtal.

Fyri at stuðla útróðrarmonnum í terra vinnu samtykti lögtingið í vár at hækka pristilskotið við 10 oyru til 25 oyru pr. kg fyrri soleiðis at víga upp ímóti teim øktu útreiðslunum til agn og olju, men her verður ivaleyst neyðugt at fremja onnur tiltøk fyrri at tryggja útróðrarmonnum samuliga úrtøku.

Eitt av teim málum, sum føroyingar og danir eru felags um at reka, er fólkaskúlin, og skipanin við bygging hevur verið tann, at kommunurnar fyrr betaltu 60%, staturin 20% og lögtingið 20%, men við tað at skúlabyggingar eru dýrar, er nú samtykt at rinda 30% av byggi-útreiðslunum, so kommunurnar partur er nú 50%, og ikki kann sigast annað enn, at eisini á hesum øki henda framstig, tí nógvir stásiligir skúlar við ítróttar- og svimjihallum eru og verða bygdir við stuðli frá tí almenna.

Stuðnings- og lánskipanin frá Statens Uddannelsesstøtte er munandi bæt, so eisini tey børn hvørs foreldrar ikki hava tey bestu ráðini. nú hava betri økonomiskar umstøður til at skjaka sær kunneika. Uppskot hevur verið framtíð um at yvirtaka skúlan, men tað fall tibeit, og hesum gekk javnaðarflokkurin ímóti.

Skúlaskapur er eitt mál, sum flokkur okkara altið hevur lagt dent á at fáa útbyggt og skipað soleiðis, at undirvingin best kann gagna hinum einstaka og samfelagnum øllum, og ein og hvør skal eiga sama rætt til skúlagongd og víðari útbúgving uttan mun til, hvussu peningaligu umstøðurnar hjá foreldrunum eru, so tað verða evnini og hugurin, sum eru avgerandi í hesum føri.

Flokkurin vil virka fyrri, at skúlaútbúgvingin her á landi gevur tí uppvaksendi ættarliðnum eina undirving, sum best hóskar til okkara víðurskipti, tó soleiðis at hon stendur á hædd við útbúgving aðrastaðni, so

Búseting av fremstu málum javnaðarflokksins

Miðað má verða ímóti, at húsabygging verður so ódýr sum gjørligt

Tað stendur aftur val fyrri durum, og er tað ikki eti á vælvild, ið í orðum verður víst teimum, ið ikki eru før fyrri at seta búgv, bæði ungfólki og verkafólki.

Tá ið Javnaðarflokkurin skuldi seta politiska stavnahald sitt fyrri tey næstu fyra árin, fekk hetta áðurnevnda málið undrunarverda stóra undirtøku. Óvanliga nógv tóku orðið, og var tað avgjørt hugur fyrri at hetta málið skjótast gjørligt mátti fáa eina varandi loysn. Sostatt gjørdist tað eitt av fremstu áhugamálum Javnaðarflokksins.

Grundstykkjapolitikkur

Sum skipanin viðvikandi grundstykkjum er í dag, verða prisirnir markleyst settir upp, og er tað greitt at so leingi vit loyva hesum spekulantum, ið á jørðini sita fritt spæl, fæst ongin loysn í lag. Vit mugu koma hesa grundstykkjaspekulátiónina, tí sum øllum kunnugt, má grundstykkjið fyrri ein og hvønn pris skaffast til vega, um hugsað verður um at seta búgv.

Stavnahald!!

Vit javnaðarmenn hava sett okkum fyrri at virka fyrri einum politikki, ið í høvuðsheitinum sigur, at øll jørð, ið seljast skal, má fyrst bjóðast landinum ella kommununum. At hesir stovnar fáa fyrsta keypsrættin til alla jørð, førir eftir javnaðarstevnuni við sær, at hópin biligari grundstykkir kunnu fáast til vega, og at spekulátiónin í jørð verður køvd. Við landsinnflytan av byggitilfari, kann eisini húsabyggingin sjálf gerast munandi biligari, og at enda um landið yvirtekur bankavirksemið, kann rentupolitikkurin forst soleiðis, at rentan av lánunum til set-húsabygging og tiltik gerst nógv lægri.

Mannagongdin átaluverð

Eisini má nógaldandi útstykkjarpolitikkur, ið verður ferdur eitt nú av Tórshavnar býráð, harðliga átalast! Tað er einki dulsmál, at ein hin fyrsta treytin fyrri yvirhøvar at koma upp í part, er at ein telist millum familju, vinir ella kenningar hjá býráðslimunum. Ella eisini má ein hava framúr góð evnir.

Dømir tala

Meiri enn eina ferð hevur tað hent seg, at væltillaðir borgarar fáa upp til fleiri grundstykkir, enn tá eisini summi, ið longu hava sett sær búgv. Meðan umsóknir frá hinum meiniga manninum ofta sleppa at liggja í árávis, áðrenn tær koma upp í part.

Útflyggingarskipan

Løgtingið eigur at áleggja øllum kømmunum, har tørvur er á grundstykkjum, at fáa í

lag eina rættvísa útflyggingarskipan. Hvussu hendan skal ljóða, er sjálvandi torført at siga beinan vegin. Men kundi ein hugsað sær, at inntøkan hjá umskjaramunum, hvussu nógv børn viðkomandi hevur, um hann er giftur ella ógiftur, hvussu leingi hann

hevur søkt, aldur o. s. fr., verða faktorar, ið koma at avgera endaligu støðutakanina til umsóknina. Slik pointskipan er løtt at smíða, og ger hon útflyggingina alt meira rættvísa. Býráðið hevur tá bert til uppgávu at reka ein útstykkjarpolitikk eftir førumuni, og missa allan rættin til at útflyggja eftir persónligari metan.

Javnættindir

Um ein slik skipan hevði verið nýtt, høvdu mong av teimum, ið fingið hava upp til fleiri grundstykkir, ikki fingið tey, og mong, ið einaferð høvdu ráð, men sum nú av ymsum orsøkum ongantið fáa tað aftur, høvdu haft egnan bústað. Fyrst tá vunnist er á hesum trupulleikum, kann talan verða um bygging.

Kristjan á Neystabø